SAMMANSTÄLLNING AV ARBETE KRING MÄNS VÅLD MOT KVINNOR OCH VÅLD I NÄRA RELATIONER INOM VÄSTRA GÖTALAND

Augusti 2019

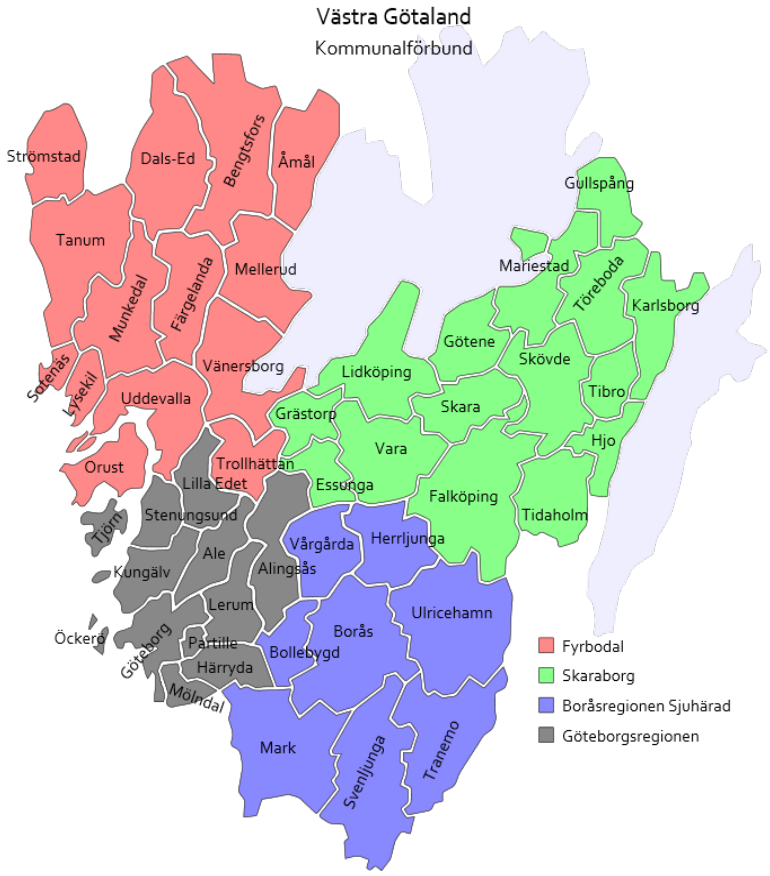

Tove Corneliussen, Länsgemensam utvecklare i Kvinnofrid

Innehåll

Sammanfattning ... 3
Bakgrund ... 3
Aktuell lagstiftning ... 3
Nationella resurser ... 4
Regionala resurser ... 6
Idéburna regionala verksamheter ... 6
Delregionala resurser ... 7
Göteborgs Stad ... 7
Stöd och skydd: ... 7
Utvecklingsarbete/projekt ... 8
Göteborgsregionen (GR) ... 9
Stöd och skydd: ... 9
Utvecklingsarbete/projekt: ... 10
Fyrbodal ... 10
Stöd och skydd: ... 10
Utvecklingsarbete/projekt: ... 11
Skaraborg ... 12
Stöd och skydd: ... 12
Utvecklingsarbete/projekt: ... 12
Boråsregionen Sjuhärad ... 13
Stöd och skydd ... 13
Utvecklingsarbete/projekt ... 13
Lokala och regionala kartläggningar ... 13
Medicinska riktlinjer mm ... 14
Forskning och utvärdering ... 14
Aktuella statliga utredningar ... 15
Statistik och uppföljning ... 16
Webbaserad hjälp/metodstöd ... 17
Stödstrukturer för samverkan ... 17
Aktuella genomlysningar ... 18
Öppna jämförelser i Västra Götaland 2018 ... 22
Kartor över resurser i Västra Götaland ... 27

Sammanfattning

Ett delmål i den svenska jämställdhetspolitiken är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Denna sammanställning ger en bild av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer inom Västra Götaland våren 2019 och bygger främst på redan genomförda kartläggningar och befintlig information på hemsidor. Sammanställningen omfattar även aktuella utredningar inom området på statlig eller regional nivå som pekar ut områden som är eftersatta samt där förstärkningar behöver göras.

Sammanställningen har tagits fram inom ramen för kvinnofridssatsningen inom Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) 2018-20 i Västra Götaland. Rapporten visar att det finns många resurser inom länet samt att mycket utvecklingsarbete pågår inom kvinnofridsområdet. Det finns också exempel på långsiktig myndighetssamverkan och stöd genom Utvägs verksamheter i Skaraborg och Södra Älvsborg som täcker halva det geografiska området. Det framgår att resurserna är ojämlikt fördelade rent geografiskt i länet t ex vad gäller stöd och behandling samt att avstånden i vissa fall är långa för de hjälpsökande. Det framkommer också att få kommuner följer upp sitt arbete systematiskt.

Bakgrund

Det övergripande mål som riksdagen har fastställt för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det sjätte jämställdhetspolitiska målet lyder: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet. länk

SKL har träffat en överenskommelse med regeringen om att stärka jämställdhetsarbetet lokalt och regionalt 2018–2020 länk. Satsningen omfattar arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, könsstympning, tvångsäktenskap, samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) i Västra Götaland har beviljats medel under 2018-2020 där syftet är att stödja och stärka RSS i kvinnofridsarbetet utifrån regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Målet är att utifrån SKL:s uppsatta kvinnofridssatsning komplettera och förstärka redan pågående arbete i Västra Götaland samt att stärka samverkan mellan aktörer i länet. Detta sker i samverkan mellan Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV) och de 49 kommunerna via VästKom samt i nära samarbete med Länsstyrelsen i Västra Götaland. länk

Initialt har denna sammanställning gjorts av redan genomförda kartläggningar samt identifiering av befintliga resurser inom kvinnofridsområdet i Västra Götaland. Rapporten fokuserar främst på kommunernas och Västra Götalandsregionens arbete samt de idéburna organisationerna. I den regionala indelningen har Göteborgs Stad lyfts ut som en egen del men ingår annars som en del i Göteborgsregionen. Rapporten kommer att ligga till grund för prioriteringar och fortsatt arbete inom ramen för SKL:s kvinnofridssatsning.

Aktuell lagstiftning

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är stora samhällsproblem. Regeringen har beslutat om en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Strategin är tioårig och började gälla den 1 januari 2017. Strategin

I 5 kap 11 § socialtjänstlagen (SoL) fastställs att socialnämnden ska verka för att den som utsätts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp: ”socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.” Socialnämnden ska också särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp. länk

Hälso- och sjukvården och tandvården ska arbeta för att förebygga ohälsa. Hälso-och sjukvården och tandvården ska uppfylla krav på god vård och tandvård, och de har ett särskilt ansvar att beakta barns bästa, i enlighet med gällande lagstiftning; Hälso- och sjukvårdslagen, Tandvårdslagen och Patientlagen. En förutsättning för att hälso- och sjukvården ska kunna erbjuda adekvat vård, stöd och hjälp är att våldsutsattheten upptäcks. länk

För att förtydliga ansvar och ge vägledning åt kommuner och landsting har Socialstyrelsen publicerat föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer som omfattar socialtjänstens, hälso- och sjukvårdens och tandvårdens arbete (SOSFS 2014: 4) länk. Socialstyrelsen har också gett ut en handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete mot våld i nära relationer som komplement till föreskrifterna länk.

Nationella resurser

Socialstyrelsen är ansvarig för att i olika uppdrag ta fram kunskap och metoder utifrån den nationella strategin. hemsida

JÄMY, Jämställdhetsmyndigheten, ska arbeta för att göra den nationella strategin känd, öka samordningen och bidra med kunskap, metoder och stöd i genomförandet. hemsida

SKL, Sveriges kommuner och landsting, arbetar med att stödja kommuner, landsting och regioner med att utveckla kvinnofridsarbetet. SKL driver ett nationellt nätverk för kvinnofrid som är ett forum för att erbjuda medlemmar erfarenhets- och kunskapsutbyte. hemsida

Barnafrid är ett nationellt kunskapscentrum med uppdrag att samla och sprida kunskap om våld och andra övergrepp mot barn. hemsida

Brottsoffermyndigheten har ett nationellt ansvar för att handlägga ärenden om brottsskadeersättning, administrera Brottsofferfonden samt vara ett kunskapscentrum. hemsida

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK är ett kunskaps- och resurscentrum vid Uppsala universitet. NCK arbetar på regeringens uppdrag med att höja kunskapen om mäns våld mot kvinnor och utveckla metoder för omhändertagande av våldsutsatta kvinnor. hemsida

Kvinnofridslinjen är en nationell stödtelefon för utsatta och deras anhöriga. hemsida

Välj att sluta är en telefonlinje som ska hjälpa personer som vill sluta använda våld mot sin partner. Telefonlinjen är ett pilotprojekt i Stockholms och Skåne län på uppdrag av regeringen. hemsida

UMO – ungdomsmottagningen på nätet - är en webbplats för alla mellan 13-25 år. Länk

Unga relationer – en nationell stöd- och kunskapsplattform för att motverka våld i ungas parrelationer (15-20 år) Länk

Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel (NMT) ger operativt metodstöd till alla kommuner, myndigheter och frivilligorganisationer i ärenden som rör prostitution och alla former av människohandel. Länk

Nationellt kompetensteam heder ska samordna och stödja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och dess olika uttrycksformer som t ex barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning av flickor och kvinnor. Länk

Stiftelsen Allmänna Barnhuset driver utvecklingsprojekt, stödjer forskning och sprider kunskap för att stärka barn i socialt utsatta livssituationer. Länk

Dina rättigheter är en stödchatt mot hedersvåld som drivs av Rädda Barnen, Allmänna arvsfonden och länsstyrelsen i Östergötland. Länk

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, har flera uppdrag som rör ungas utsatthet och hälsa. Länk

NNS, Nationella nätverket för samordningsförbund - ingår i ett regeringsuppdrag tillsammans med Socialstyrelsen, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket för att göra tidiga upptäckter av våld för att därmed kunna erbjuda tidiga insatser. länk

Kompotten. Kommunsamverkan Kompotten grundades utifrån behovet av samverkan mellan kommuner för att bistå våldsutsatta individer som behöver byta bostadsort. Samordningen av Kompotten sker via Länsstyrelsen Östergötland och innebär att kommunerna åtar sig att ta emot allvarliga hotärenden. Det gäller både partnervåld och hedersrelaterat våld och individerna ska vara myndiga. Kompotten ska endast användas i allvarliga fall. Hemsida

Boende-Jouren är en ideell förening som hjälper kommuner kostnadsfritt att förmedla platser i skyddade boenden. De driver en ideell jourtelefon. Hemsida

Rädda Barnens Centrum för stöd och behandling erbjuder psykologisk behandling till barn och ungdomar som lider av psykisk ohälsa och där insatser från samhället saknas. Hemsida

Unizon samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer och andra stödverksamheter som arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld. Länk

ROKS - Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige. Länk

Rikskriscentrum är en riksorganisation för professionellt behandlingsarbete mot våld i nära relationer. Länk

HOPP - Riksorganisationen mot sexuella övergrepp, driver en jourtelefon/mail som är öppen alla dagar, dygnet runt. Hemsida

Terrafem är en ideell organisation som driver Sveriges enda rikstäckande jourtelefon för kvinnor med utländsk härkomst Länk

MÄN är en ideell, feministisk organisation som startade 1993 för att engagera män mot mäns våld mot kvinnor Länk

GAPF – Riksföreningen Glöm aldrig Pela och Fadime: Länk

Killfrågor är ett chattforum: Länk

Regionala resurser

Länsstyrelsen i Västra Götaland arbetar framförallt med att stödja och stärka samordningen av insatser, stödja verksamhetsutveckling och bidra med kompetens- och metodstöd. Länsstyrelsen fördelar bidrag till våldsförebyggande arbete. Hemsida

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV), är ett kompetenscentrum som skapar, samlar och sprider kunskap som är till för hälso- och sjukvården samt tandvården inom Västra Götalandsregionen. VKV genomför utbildningar, tar fram regionala medicinska riktlinjer, stödjer metodutveckling samt bedriver forskning. Hemsida

Närhälsan Kunskapscentrum för sexuell hälsa (KSH), är en utvecklingsenhet som har ett regionövergripande uppdrag och arbetar utifrån perspektivet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Hemsida

Närhälsan Sexualmedicinskt centrum (SMC), arbetar med sexuella frågeställningar utifrån såväl medicinsk som psykoterapeutisk kompetens. Målgruppen är personer över 23 år med sexualmedicinska frågeställningar som t ex sexuell utsatthet. Hemsida

Ungdomsmottagningar i Västra Götaland vänder sig till målgruppen 13 - 25 år. Barnmorska och kurator finns på alla ungdomsmottagningar men ibland även läkare, gynekolog eller psykolog. I Göteborg är Göteborgs Stad huvudman för verksamheten, i övriga länet är det i huvudsak Västra Götalandsregionen som är huvudman. Avtal om samverkan finns. Länk

VGR Barnskyddsteam riktar sina konsultations- och utbildningsinsatser till medarbetare vid hälso- och sjukvårdsenheter inom Västra Götaland. Hemsida

Gryning är ett bolag som ägs av kommunerna i Västra Götaland. Enheten för insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck, EHRV, erbjuder skyddsutredningar, skyddat boende, råd och stöd, konsultationer och utbildningar. Hemsida

Nationellt Metodstödsteam mot prostitution och människohandel (NMT) har regionskoordinatorer inom Västsverige. Hemsida

Idéburna regionala verksamheter

Kvinnojourer i Väst (KiV) har som främsta uppgift är att vara en förmedlande länk och ett förbindelseorgan mellan kvinno- och tjejjourer i Västra Götalands län. Länk

Qjouren Väst tar emot våldsutsatta kvinnor som har beroendeproblematik. Länk

Tjejjouren Väst har en stödchatt som är öppen 3 kvällar i veckan. Föreningen jobbar också för att uppmärksamma och förbättra situationen för barn och unga, genom opinionsbildning, informationsspridning och kommunsamverkan. Länk

Delregionala resurser

Göteborgs Stad

Stöd och skydd:

Dialoga - kompetenscentrum om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld är ett kompetenscentrum som erbjuder kompetenshöjande aktiviteter inom området våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck för medarbetare i Göteborgs Stad och till avtalskommuner inom Göteborgsregionen (GR). Dialoga samordnar flera nätverk för yrkesverksamma. Länk

Barnahus Göteborg ligger under social resursförvaltning i Göteborg. Avtal finns med 6 kranskommuner. Hemsida

Stödcentrum för brottsutsatta, Göteborgs Stad, är en samtalsmottagning för den som bor i Göteborg och har blivit utsatt för brott. Det kan till exempel vara rån, misshandel, våldtäkt, stöld eller hot. Även närstående till en brottsutsatt eller den som är vittne till ett brott är välkommen. Länk

Kriscentrum för kvinnor, Göteborg Stad, erbjuder skyddat boende och stödsamtal för våldsutsatta kvinnor. Gruppverksamhet. HBTQ-diplomerade. Hemsida

Kriscentrum för män, Göteborgs Stad erbjuder stödsamtal, gruppverksamhet i form av icke-våldsgrupp samt pappakurs. Hemsida

Utvägs boende, **Göteborgs Stad**, är ett tillfälligt boende för män som har utövat hot och/eller våld i familjen. Verksamheten har fyra lägenheter i Göteborg. För att få bo där krävs att personen är motiverad och vill ta ansvar för våldet, samt tackar ja till behandling för att bryta våldsbeteendet. Personen måste också vara folkbokförd i Göteborgs kommun. Länk

Trygg i Västra Hisingen arbetar för en tryggare stadsdel där våld i nära relation är en del. Bl a finns det ett familjevåldsteam. Länk

Fryshuset Elektra, Göteborgs Stad. Elektra är en mänsklig rättighetsverksamhet på Fryshuset som arbetar mot våld och förtryck i hederns namn. Hemsida

KAST, Göteborg Stad vänder sig till köpare av sexuella tjänster/sexmissbruk och erbjuder stödsamtal. HBTQ-certifierade. Hemsida

Mikamottagningen, Göteborgs Stad, vänder sig till personer som har fått ersättning för sex och/eller skadar sig med sex oavsett könsidentitet. Hemsida

MUM - mottagningen för unga män - är en drop-in mottagning för män mellan 18 och 30 år. Här kan besökarna testa sig för könssjukdomar, ställa frågor om kroppen eller samtala om svårigheter i relationer och sexualitet. Drivs av Göteborgs Stad. Länk

Villa Karin, Göteborg, drivs av kooperativet Vägen ut och är ett småskaligt behandlingshem och boende för kvinnor. Villa Karin motiverar kvinnor att bryta med missbruk och kriminalitet och bygga upp ett fungerande vardagsliv genom drogfritt boende, behandling och rehabilitering. länk

Kvinnojouren Ada, Göteborg, erbjuder stöd och skydd. Länk

Juridikjouren Ada består av juridikstuderande medlemmar som erbjuder rådgivning. Länk

Finska kvinnojouren Piilopirtti, Angered, erbjuder stöd och skyddat boende. Hemsida

Kvinnohuset Kassandra, Göteborg, erbjuder stöd och skyddat boende. Hemsida

Kvinnojouren Göteborg är under omformning våren 2019 och tar inte emot boende.

Tjejjouren Ada, Göteborg, riktar sig till unga som identifierar sig som tjejer. Hemsida

Ruth, skyddat boende, Göteborgs räddningsmission. Ruth är ett skyddat boende för kvinnor, utsatta för prostitution, våld i nära relationer eller människohandel. Hemsida

Bojen är en ideell förening för barn och ungdomar som bevittnat våld i hemmet och deras våldsutsatta förälder. Samarbetar med Barnahus Göteborg och erbjuder gruppverksamhet. Hemsida

Terrafem, Göteborg är del av en rikstäckande organisation som driver Sveriges enda rikstäckande jourtelefon för kvinnor med utländsk härkomst Hemsida

ATSUB/Göteborg, Föreningen anhöriga till sexuellt utnyttjade barn och ungdomar bedriver en stödjande verksamhet för anhöriga genom rådgivning, samtal, aktiviteter och föreläsningar. Föreningen stödjer även anhöriga i deras kontakter med olika myndigheter. Hemsida

Homan Göteborg är en förening som arbetar för lika rättigheter och mänskliga rättigheter för HBT-personer. Föreningen arbetar även mot hedersrelaterat våld och informerar om säkrare sex. Jour. Hemsida

Stödcentrum Humlegården är en ideell förening som stöttar kvinnor som utsatts för sexuellt våld genom att erbjuda hjälp till självhjälp. Hemsida

RFSL Göteborg erbjuder kris- och stödsamtal kring frågor som rör homo- och bisexualitet, könsidentitet och trans. Hemsida

Utvecklingsarbete/projekt

Stödcentrum för utsatta för HRVF i Göteborgs Stad. Kommunstyrelsen har i maj-19 fått i uppdrag att tillsammans med andra kommuner inom Göteborgsregionen utreda avtal och placering i syfte att starta ett regionalt stödcentrum för personer utsatta för HRVF.

Resursteam heder finns i SDN Angered. Det planeras liknande satsning i SDN Västra Hisingen, Västra Göteborg och Östra Göteborg. Presentation

Göteborgs Stads plan mot våld i nära relationer 2014-2018. Revidering sker våren 2019.

Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck skall behandlas i kommunfullmäktige under hösten 2019.

Mobilisering mot hedersrelaterat våld 2019. Länsstyrelsen driver tillsammans med Göteborgs Stad ett projekt med fokus på barn och unga som riskerar att föras ut ur landet mot sin vilja. Där ingår att öka uppmärksamheten hos alla kommuner i länet kring barn och unga som riskerar att föras ut ur landet mot sin vilja för könsstympning, barn- och tvångsäktenskap eller i uppfostringssyfte. Utskick med stödmaterial till alla kommuner våren 2019. länk

Islandsprojektet är ett pilotprojekt som drivs av VKV med målet att utveckla ett konkret och effektivt samarbete/samverkan mellan olika myndigheter under handläggning och uppföljning av akuta våldshändelser i familjer med barn utifrån ett barnrättsperspektiv. Målgruppen för pilotprojektet är våldsutsatta vuxna och barn, barn som bevittnat/upplevt våld samt våldsutövare i området SDF Askim/Frölunda/Högsbo samt västra Göteborg. Utvärdering klar 2019. Länk

MPV, Möta Pappor/Personer med Våldsproblematik är en halvstrukturerad motivationsmetod som är integrerad med socialtjänstens barnutredningar vid oro för att barn upplevt våld, direkt eller

indirekt. Dess syfte är att öka säkerhet och trygghet för utsatta barn, kort- och långsiktigt. Genom att involvera föräldrar med våldsproblematik i en serie motivationssamtal inom ramen för barnutredningar ökar antalet föräldrar att fortsätta i ett förändringsarbete ut ur våldet. Metoden är införd i stadsdelarna Östra Göteborg och Angered. I stadsdelen Askim-Frölunda-Högsbo pågår implementering 2019-2020. Länk

Bygga Broar är ett projekt på Västra Hisingen med medel från Arvsfonden som drivs av en ideell förening, Acting for Change. Mål: att stärka barn och ungas rättigheter, främja integration och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck genom att utveckla personalens bemötande, förhållningssätt och kompetens ur ett interkulturellt perspektiv. Länk

Göteborgsregionen (GR)

Stöd och skydd:

Dialoga - kompetenscentrum om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld- erbjuder kompetensstöd till följande avtalskommuner inom Göteborgsregionen: Ale, Härryda, Kungälv, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö. Hemsida

Krismottagningen Våld i nära relation, Kungälv erbjuder samtal för våldsutsatta och våldsutövare. Servar även Ale. Hemsida

Krismottagningen för kvinnor och män, Stenungsund erbjuder stöd till våldsutsatta och våldsutövare. Servar även Orust och Tjörn. Hemsida

Stödcentrum för män i Partille erbjuder individuell samtalsbehandling till män som befinner sig i olika svårigheter i livet. Hemsida

Ickevåldsgruppen i Partille leds av vana våldsbehandlare och erbjuder stöd för alla män i Partille, Härryda och Mölndal. Hemsida

Mölndal erbjuder gruppverksamhet för våldsutsatta i samarbete med Partille och Härryda. I Härryda finns gruppverksamheten Nike för kvinnor. Länk.

Kvinnojouren i Stenungsund Hemsida

Partille kvinnojour Hemsida

Kvinnojouren Frideborg, Mölndal, Härryda Hemsida

Kvinnojouren Vändpunkten, Kungälv/Ale Hemsida

ALVA Kvinnojour, Ale Hemsida

Brottsofferjouren Ale info@ale.boj.se

Brottsofferjouren Kungälv-Stenungsund-Orust-Tjörn info@kungalv.boj.se

Brottsofferjouren Alingsås: Alingsås, Herrljunga, Lerum, Vårgårda info@alingsas.boj.se

Brottsofferjouren Storgöteborg Göteborg, Partille, Mölndal, Härryda Hemsida

Pelikanen har stödgrupper för barn/unga i åldrarna 6-20 år i Stenungsunds kommun som har en eller flera vuxna i familjen med psykisk ohälsa, missbruk eller som har använt våld. Länk

Utvecklingsarbete/projekt:

SIMBA-projektet är utvecklingsprojekt som drivs av VKV med syftet att medverkande verksamheter ska få en fördjupad kunskap om våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexualiserat våld, våld på digitala medier, samt utveckla arbetssätt för rutinmässiga frågor om våld. SIMBA är en samverkansorganisation i mellersta Bohuslän och Ale länk. Verksamheterna i projektet är tre Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningar, tre Barn- och ungdomsmedicinska mottagningar samt Familjehuset Klippan på vårdcentralen Kusten i Kungälv. Länk

UM-projektet är ett utvecklingsprojekt som drivs av VKV där ungdomsmottagningarna i Södra Älvsborg och Södra Bohuslän provar att rutinmässigt ställa frågor om våldsutsatthet till de ungdomar de möter. Länk

MPV, Möta Pappor/Personer med Våldsproblematik (se beskrivning ovan under Göteborg Stad). Metoden är införd i Alingsås 2013 samt Lerum 2019. Länk

Samverkan mot våld i Alingsås. Insatstrappa för barn som lever i våld, Insatstrappa för vuxna våldsutsatta samt Insatstrappa för vuxna våldsutövare finns framtagna i en gemensam process. Respektive insatstrappa klargör de olika aktörernas ansvar för insatser mot våld (hälso- och sjukvård, socialtjänst, flyktingmottagande, NGO, polisen, m fl). Under våren 2019 har en informationskampanj genomförts. Länk

Fyrbodal

Stöd och skydd:

Hälsokällan är en verksamhet som drivs av Fyrbodals Kommunalförbund med finansiering av hälso- och sjukvårdsnämnd Norr samt 13 kommuner i Fyrbodal. Verksamheten syftar till att främja barn och ungdomars hälsa samt verka för att alla barn och ungdomar ska ha tillgång till hälsofrämjande levnadsvillkor under hela uppväxttiden. Hemsida

Barnahus Fyrbodal har huvudkontor i Trollhättan samt kontor i Uddevalla och Åmål. Hemsida

Enheten mot våld i nära relationer, Trollhättans Stad, erbjuder skyddat boende och stödsamtal för våldsutsatta/våldsutövare. Enheten har även konsultativ verksamhet, metodutveckling och utbildningar och har avtal med Vänersborg/Lilla Edet. Avtal kring skyddat boende finns förutom Vänersborg och Lilla Edet även med Mellerud, Bengtsfors, Åmål, Färgelanda samt Dals-Ed. Gruppverksamhet för våldsutsatta finns samt erbjudande till våldsutövare, där man ännu ej haft underlag för gruppverksamhet. HBTQ-certifierade 2017. Hemsida

Kriscentrum, Uddevalla erbjuder stödsamtal till våldsutsatta och våldsutövare. Barn erbjuds stöd via Trappan. Hemsida

Vingens skyddade boende, Uddevalla, är ett kommunalt skyddat boende för våldsutsatta kvinnor och deras medföljande barn. Kommunerna i norra Bohuslän erbjuds att med förtur köpa platser i det skyddade boendet men avtal är ej tecknat. Hemsida

Mansmottagningen i Strömstad erbjuder samtalsmottagning för män. Den vänder sig till den som upplever relationsproblem, problem i föräldraskap eller har svårt att hantera ilska och aggression. Länk

Kvinnojouren Duvan, Trollhättan Länk

Kvinnojouren Frida (Säffle/Åmål) Länk

Kvinnojouren Emelie (Strömstad) kv.j.emelie.10488@telia.com

Kvinnojouren Runan (Tanumshede) Länk

Kvinnojouren Kaprifolen (Uddevalla) E-post: kv.kaprifolen@gmail.com

Tjejjouren Eva, Trollhättan Länk

Brottsofferjouren Bohus-Norra Älvsborg Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg, Åmål, Uddevalla, Lysekil, Munkedal, Sotenäs uddevalla@bohus-nalvsborg.boj.se

Brottsofferjouren Strömstad-Tanum Strömstad, Tanum Länk

Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet Lilla Edet, Trollhättan Länk

Utvecklingsarbete/projekt:

Fyrbodal mot våld var ett projekt som syftade till att öka kunskapen om våld i nära relationer i kommuner och inom hälso- och sjukvård samt kartlägga hur arbetet inom området bedrevs samt vilket stöd som efterfrågades.

Rutiner för arbetet att hantera ärenden med våld i nära relationer fanns i hög grad inom IFO men saknades ofta inom t ex LSS/funktionshinder och äldreomsorg. Strukturerad mall för utredning av skydd och stöd för våldsutsatta samt standardiserad metod för riskbedömning av våldsutsatta vuxna saknades i flera kommuner. Flera kommuner uppgav att de inte har något erbjudande till den som utövar våld. Hedersrelaterat våld och förtryck och våldsutsatta missbrukande kvinnor innebar svåra utmaningar för flera kommuner. Flera kommuner ansåg att kompetensen inte var tillgodosedd, hade en stor personalomsättning samt avsaknad av spetskompetens. Flertalet kommuner saknade utbildningsplan för kompetensförsörjning.

I kartläggningen framkom att kommunerna hade behov av stöd i utvecklingsarbete inom följande områden: strategiskt arbete, samverkan, metodstöd/konsultation, utbildning, nätverk, insatser och stöd/gruppverksamhet samt samordning av befintliga akuta boenden i Fyrbodal. Kunskap och erfarenhet bör spridas samt insatser och stöd till alla som lever med våld bör organiseras i Fyrbodal så att det fyller kraven på likvärdighet, rättssäkerhet och trygghet. Fyrbodals rapport

Projekt - Våld i nära relationer i Fyrbodal finansierades av Länsstyrelsen i Västra Götaland under 2017-2018 och har med en gemensam samordnare på deltid initierat och drivit ett nätverk samt genomfört kompetenshöjande insatser mm. Arbetet fortsätter under 2019 med Fyrbodals kommunalförbund som huvudman och nätverket drivs vidare av en ny nätverksledare. Slutrapport

Fyrbodalsprojektet är utvecklings- och samarbetsprojekt som drivs av VKV med syftet att vårdcentraler ska uppmärksamma de psykosociala faktorernas betydelse för den fysiska och psykiska hälsan. De ska särskilt fokusera på tidig upptäckt av barn som far illa och personer som utsätts för våld i nära relationer genom att ställa frågor om våld till sina patienter. 7 vårdcentraler ingår. länk

Resurscenter Fyrbodal. Regeringen har beslutat att avsätta pengar för fyra regionala resurscentra mot våld i nära relationer, med särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtryck Förstudie. Målgruppen blir unga 13-26 år som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Verksamheten startar under 2019 och kommer att följas av en forskare. Med i projektet är även Göteborgs Stad med deras uppbyggnad av 5 resursteam i olika stadsdelar Länk

Barnahusets Insatsmodell – BIM 2018-2020 syftar till att varje barn som har kontakt med Barnahuset snabbt ska erbjudas stöd. Metoden är framtagen lokalt i samverkan mellan de tre

kommunerna Lilla Edet, Vänersborg och Trollhättan och utgår ifrån aktuell kunskap och redan befintliga standardiserade metoder. Syftet är att barn ska få ett omhändertagande direkt efter att hen varit på polisförhör och att barnet ska växa upp under goda villkor utan våld i hemmet. Utbildningsinsatser pågår och Högskolan Väst kommer att forska på modellen. Samverkan sker mellan Barnahus Fyrbodal och Fyrbodals kommunförbund. länk

"Integritet – Barn och ungas rätt" är ett projekt i Fyrbodal 2019-20 som innebär hälsobefrämjande arbete med våldsprevention i förskolan och skolan som drivs av Hälsokällan. Länk

Våld som en fråga i utvecklingssamtal har införts i Trollhättans Stad där samtliga chefer fått utbildning och handlingsplan, riktlinjer och en handbok tagits fram. Utsatta medarbetare erbjuds samtalsstöd inom Enheten för våld i nära relationer. Länk

Skaraborg

Stöd och skydd:

Utväg Skaraborg erbjuder stöd till våldsutsatta, våldsutövare samt barn som bevittnat/utsatts för våld. Gruppverksamhet finns. Erbjuder även utbildningar, kompetensstöd, handledning och konsultation till samverkande myndigheter. Utväg Skaraborg har startat ett arbete med stöd till anhöriga då nätverket är ett viktigt stöd för våldsutsatta. De har också startat anhörigträffar. Länk

Barnahus Skaraborg har sitt kontor i Skövde och samordnar arbetet inom Skaraborg. Hemsida
En utvärdering av Barnahuset finns från Örebro universitet: Länk

Kvinnohuset Tranan, Skövde Länk

Kvinnojouren Linnéan, Lidköping (servar Essunga, Grästorp, Vara, Lidköping och Skara) Länk

Tjejjouren Vara Länk

Tjejjouren Elina, Skövde, Falköping, Gullspång, Tibro, Karlsborg, Hjo, Mariestad, Töreboda, Tidaholm, Herrljunga, Vara Länk

RFSL Skaraborg Länk

Brottsofferjouren Norra Skaraborg Gullspång, Mariestad, Töreboda info@norraskaraborg.boj.se

Brottsofferjouren Västra Skaraborg Essunga, Grästorp, Götene, Lidköping, Skara, Vara boj.vskaraborg@telia.com

Brottsofferjouren Östra Skaraborg Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro, Tidaholm Länk

Utvecklingsarbete/projekt:

Våld i nära relation - ett folkhälsoprojekt som drivs av Samordningsförbunden i Skaraborg under 2018-2019. Jennie Malm Georgson är projekt- och processledare. I projektet ingår utbildning och metodstöd till samverkande myndigheter. Hemsida

Schyssta Relationer har sitt ursprung i och fokus på att synliggöra och förebygga våld bland och mot personer med intellektuell funktionsnedsättning. Schyssta Relationer har genomförts, utvecklats och utvärderats i samarbete med Skaraborgs kommunalförbund, och därefter manualbaserats. Länk

Boråsregionen Sjuhärad

Stöd och skydd

Utväg Södra Älvsborg erbjuder individuellt stöd och gruppverksamhet till våldsutsatta, våldsutövare samt barn som bevittnat/utsatts för våld. Erbjuder även utbildningar och kompetensstöd, konsultation och handledning till samverkande myndigheter. Även Alingsås och Lerum har avtal. Länk

Barnahus Älvsborg ligger i Borås Länk

Kvinnojouren Borås Länk

Tjejjouren Magnolia, Borås Länk

RFSL Borås Sjuhärad Länk

Brottsofferjouren Alingsås Alingsås, Herrljunga, Lerum, Vårgårda info@alingsas.boj.se

Brottsofferjouren Borås-Sjuhärad Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn Länk

Utvecklingsarbete/projekt

Borås – en kommun fri från våld är ett femårigt socialt investeringsprojekt som Borås Stad deltar i. Syftet med projektet är att förebygga våld mot barn och unga och ta fram en modell för att förebygga våld i en hel kommun. Satsningen pågår 2015-2019. Flera kommuner i Sverige deltar i utvecklingen som hålls ihop av organisationen MÄN. Universell prevention. länk

UM-projektet är ett utvecklingsprojekt som drivs av VKV där ungdomsmottagningarna i Södra Älvsborg och Södra Bohuslän provar att rutinmässigt ställa frågor om våldsutsatthet till de ungdomar de möter. Länk

Borås Stad arbetar under våren 2019 med en samverkansplan kring HRVF samt har gjort en utredning kring förutsättningarna för att bilda en stödverksamhet för personer i prostitution och människohandel. Den sistnämnda ska behandlas av kommunstyrelsen under hösten. I Borås Stad finns en kontaktgrupp för hedersrelaterat våld. Länk

Lokala och regionala kartläggningar

Kartläggning våld i nära relationer 2017/Göteborg Stad. Rapporten visar förekomst av personer utsatta för våld i nära relationer, både barn och vuxna. Länk

Kartläggning av aktörer som arbetar mot hedersrelaterat våld och förtryck i Göteborg 2016-05-01, Social resursförvaltning. Länk

Brott och trygghet Göteborg 2014, rapporten handlar om brott och trygghet i Göteborg. Om nuläget och det senaste årtiondets utveckling. Länk

Aktualiseringar till socialtjänsten. En kartläggning av aktualiseringar till den sociala barn- och ungdomsvården i Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Tjörn gjordes 2018 av FoU i Väst/GR. Rapporten visar bl a att antalet aktualiseringar ökat under senare år och att detta innebär en ökad belastning på socialtjänsten. länk

Enkätredovisning 2017, Hedersrelaterat våld (HRV) och sexuellt våld. VKV initierade en regional kartläggning som visade att hälso- och sjukvården saknade rutiner och riktlinjer inom området HRV vilket innebär en gränsdragningsproblematik och även försvårar samarbetet mellan olika

verksamheter. En del mindre socialtjänster har svårt att upprätthålla en specialistkompetens men önskade att fler hade fått en grundkompetens för att förbättra möjligheterna till tidig upptäckt. Även tydligare gränssnitt mellan kommun och hälso- och sjukvården efterfrågas liksom kunskap om vilka insatser som kan ges inom olika verksamheter. Elevhälsan lyfter fram behovet av utbildning, riktlinjer och rutiner samt samverkansplaner och någon att hänvisa till när de upptäcker ett barn som är drabbat. Länk

Kartläggning av barnperspektivet i arbetet mot våld i nära relation, Skaraborg. En enkät-undersökning på uppdrag av Utväg Skaraborg genomfördes under våren 2019 till kommunala och regionala verksamheter som möter barn och vårdnadshavare. Fokus var på det främjande arbetet, jämställdhetsarbete och arbete med genus och normer. Det fanns också frågor kring det förebyggande arbetet och vad som sker när våld uppmärksammas samt vilka framtida behov som finns. Kontakt: Malin Gustafsson, folkhälsostrateg i Tidaholm.

I sexualitetens gränstrakter – en studie av ungdomar i Göteborg med omnejd som säljer och byter sexuella tjänster. Prostitutionsgruppen i Göteborg har initierat en enkätstudie vars syfte är att undersöka vilka faktorer som kan ha betydelse för inträde i byte/försäljning av sexuella tjänster. I studien ingår 876 ungdomar. Studien omfattar även en intervjustudie med yrkesverksamma som i sin praktik möter ungdomar med dessa erfarenheter. länk

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål 2018. En omfattningskartläggning gällande Trollhättan. Kontakt: Therese Williamsson, arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Medicinska riktlinjer mm

Regionala medicinska riktlinjer (RMR). Syftet med regionala medicinska riktlinjer (RMR) är att utjämna skillnader i vården genom standardisering och att sprida nytillkommen kunskap. Riktlinjer finns för Våld i nära relationer, Barn under 18 år som far illa/riskerar att fara illa samt Handläggning vid akuta sexuella övergrepp. Riktlinjer för Hedersrelaterat våld tas fram under 2019. Länk

Checklista för skyddade boenden är framtagen av Länsstyrelserna för kommunernas uppföljning av verksamheten vid skyddade boenden. Länk

Forskning och utvärdering

Dödligt våld i nära relationer i Västra Götaland 2000-2016. (VKV) Projektets huvudsyfte är att identifiera riskfaktorer för dödligt våld i nära relationer, såväl mäns våld mot kvinnor som kvinnors våld mot män, vilket kan bidra till att sådant våld kan förhindras och möjliggöra ett förebyggande arbete. Länk

Barn och ungas våld i familjen. En forskningscirkel med fokus på barns och ungas våld i familjen som bedrivits under hösten/vintern 2017/18 av Fyrbodals kommunalförbund i samarbete med Högskolan Väst och Gryning AB. Länk

Utvärdering av Utvägs behandling Södra Älvsborg (2015) Länk

Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar. En kartläggning i Göteborg, Stockholm och Malmö 2017-2018 i samverkan med Örebro universitet. Länk

Nu har vi kommit över tröskeln. Utvärdering av ett projekt som genomfördes av VKV tillsammans med ett antal BVC, rehabiliteringsmottagningar för vuxna, tvärprofessionella bedömningsteam,

vårdcentraler samt en rehabiliteringsmottagning för barn. Projektets syfte var att stärka hälso- och sjukvården avseende att rutinmässigt ställa frågor om våld. Länk

Genväg till forskning, är VKV:s forskningsbaserade faktablad som presenterar lättfattliga översikter om forskningsfrågor inom området som har direkt relevans för praktiker. Länk

Gensvarets betydelse för trygghet och självaktning, en rapport från Kriscentrum för kvinnor i Göteborg om att arbeta med våldsutsatta kvinnor. Länk

iRisk är ett forskningsprojekt som startade 2012 på uppdrag av Socialstyrelsen. Syftet med projektet är att förbättra möjligheterna för barn som lever med våld i sin familj att få sin situation uppmärksammad och giltiggjord, samt att barn som får kontakt med socialtjänsten, socialtjänst-anknutna verksamheter eller BUP ska få insatser som svarar mot barnens behov av skydd, stöd och behandling. I projektet samverkar Göteborgs, Karlstads och Örebro universitet samt Mälardalens Högskola. länk

Gruppbehandling för unga som utsatts för sexuella övergrepp. På ungdomsmottagningen i Västra Göteborg erbjuds sedan 2014 en gruppbehandling för ungdomar 13–24 år som har utsatts för sexuella övergrepp. Göteborgsregionen, FoU i Väst, har utvärderat hur behandlingen påverkar deltagarnas självskattade hälsa och livskvalitet, och vad det innebär att den är förlagd till just en ungdomsmottagning. länk

Sexit är ett forsknings- och utvecklingsprojekt som syftar till att unga som är sexuellt risktagande eller utsatta och/eller personer med erfarenhet av våld, ska identifieras och erbjudas relevant vård och stöd. länk

Aktuella statliga utredningar

Dödsfallsutredningar 2016-2017. De flesta vuxna brottsoffren hade utsatts för våld vid upprepade tillfällen och var i kontakt med minst två samhällsaktörer, ofta en kort tid före sin död. Inte i något av dessa sammanlagt 21 ärenden, hade aktörerna ställt frågor om våld. Länk

Slutrapport - Utvärdering av Barnahus 2019. I utvärderingen konstateras att det förekommer regionala skillnader i Barnahusens organisation och verksamhet. De främsta brister som lyfts fram gäller otydligheter i de nationella riktlinjerna samt tillgång till rättsmedicinsk, barnmedicinsk och barn- och ungdomspsykiatrisk kompetens. Det efterfrågas nationell styrning, översikt av de nationella riktlinjerna i samråd med alla Barnahusens samverkansparter, statistik och certifiering av Barnahusen. Det finns även behov av att se över målgruppsdefinitionen och att alla Barnahus arbetar utifrån dessa. Utredningen fann brister särskilt då det gällde barn som bevittnat våld, internetbrott och i vissa fall hedersrelaterat våld. Ur ett barnperspektiv medför de konstaterade regionala skillnaderna en risk för ett icke likvärdigt bemötande, stöd och skydd. länk

Ett stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende, **SOU 2017:112**. Regeringen tillsatte 2016 en utredning om ett stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende. Utredningens uppdrag har varit att föreslå åtgärder för att stärka barnrättsperspektivet för barn som vistas i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2019. länk

Att bryta ett våldsamt beteende – återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld, SOU 2018:37. Utredningen har undersökt hur det återfallsförebyggande arbetet för män som utsätter närstående för våld ser ut och lämnat förslag på hur det kan stärkas och förbättras. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. Länk

Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet, SOU 2018:69. Syftet med utredningen har varit att undersöka om det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv. Länk

Ett liv utan våld och förtryck. Slutredovisning av uppdraget att genomföra en nationell kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck, Socialstyrelsen 2019. Följande utvecklingsområden identifierades: bemötande, tillgång till insatser och långsiktigt stöd, tillgång till boende, stödsamtal och traumabehandling samt uppföljning av stöd och insatser. Länk

Straffrättsligt skydd för barn som bevittnar brott mellan närstående samt mot uppmaning och annan psykisk påverkan att begå självmord, SOU 2019:32. Utredningen föreslår bl a att det införs en ny straffbestämmelse om barnfridsbrott i brottsbalken. Detta skulle innebära att barns rättsliga skydd stärks och att det skulle kriminaliseras att låta barn bevittna våld mot en närstående. Det skulle även förbättra barns möjlighet till brottsskadeersättning. länk

Barnkonventionen. Den 13 juni 2018 fattade Riksdagen beslut om att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. Regeringen har utsett en person som ska ta fram vägledningen som ska hjälpa till med tolkning och tillämpning av konventionen. Regeringen har även tillsatt en utredning som ska kartlägga och belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen. Länk

Plan för utökad samverkan för förbättrad upptäckt av våld i nära relationer Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen har tillsammans fått regeringens uppdrag att ta fram en plan för utökad samverkan för att förbättra upptäckt av våld i nära relationer åren 2019–2021. Arbetet har samordnats av Socialstyrelsen. Länk

Statistik och uppföljning

Öppna jämförelser Våld 2019: Länk

Kvinnofridsbarometern 2019 – en granskning av kommunernas arbete mot mäns våld mot kvinnor som genomförs av Unizon. Länk

Lathund om jämställdhet 2018, SCB Länk

Brottsstatistik (BRÅ) Länk

Skolundersökning om brott, BRÅ 2018:15: Länk

Systematisk uppföljning av våld, SUV Länk

SU-kvinnofrid – projekt för systematisk uppföljning av stöd till våldsutsatta. 2019–2020 ger SKL och regionala samverkans- och stödstrukturer ett särskilt stöd till kommuner och verksamheter som vill följa upp stödet till våldsutsatta vuxna. 45 kommuner har anmält intresse att delta i projektet, därav fyra i Västra Götaland. Länk

Nationella trygghetsundersökningen 2018, NTU Länk

Folkhälsoenkät 2018 (nationell) Hälsa på lika villkor? Länk

JÄMY Rapport 2018:5: Jämställdhetsmyndigheten har redovisat ett förslag till fördjupade uppföljningar av regeringens jämställdhetspolitik utifrån de jämställdhetspolitiska delmålen. Länk

Förslag på indikatorer för uppföljning av nationella strategin, SoS: Länk

Socialstyrelsens pågående våldsuppdrag: Länk

Våld mot barn 2016, Stiftelsen Allmänna Barnhuset Länk

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i Sverige 2017, Länk

Webbaserad hjälp/metodstöd

NCK:s kunskapsbank är en webbplats som samlar kunskap inom områdena mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. länk

Hos **NCK** finns även ett webbstöd för kommuner med en webbkurs om våld: Länk

Våldinärarelationer.se är en Västsvensk portal som drivs av Dialoga och VKV. länk

Unga relationer.se är stöd- och kunskapsplattform för att motverka våld i ungas partnerrelationer. Hit kan unga mellan 15–20 år vända sig oavsett om de blir utsatta för våld, är den som utsätter någon annan eller är kompis till våldsutsatt och/eller utövare. Länk

Socialstyrelsens webbutbildningar, **Sex mot ersättning** Länk

FREDA – standardiserade bedömningsmetoder för socialtjänstens arbete. Länk

INFO generatorn. I Länsstyrelsens uppdrag ingår att tillhandahålla tillgänglig information på olika språk, med stöd av Infogeneratorn. Antalet användare av infogeneratorn är 541 stycken i Västra Götalands län, ett verktyg som ger kvalitetssäkrad information om våld och föräldraskapsstöd på flera olika språk: http://infogeneratorn.se/

MIRA, utveckling och prövning av en interaktiv hemsida baserad på Motiverande samtal för personer utsatta för partnervåld. Länk

Nationellt kompetensteam heder, ger stöd till yrkesverksamma med kunskap och metod kring HRVF. Nationella kompetensteamet ligger under Länsstyrelsen Östergötland. Länk

Nationellt metodstödsteam mot prostitution och människohandel, NMT. Länk

Intersektionella perspektiv på våld i nära relationer: ett metodstöd. Länk

Användbara länkar: http://www.valdinararelationer.se/om-vald/anvandbara-lankar/

Stödstrukturer för samverkan

Länsstyrelsen samordnar två nätverk, Kommunnätverket där länets kommunala kvinnofridssamordnare ingår samt Utbildningsnätverket. Sedan 2007 har Länsstyrelsen samordnat en ”Regional samverkansgrupp mot mäns våld mot kvinnor” där regionala myndigheter, kommunalförbund, rättsväsende, hälso- och sjukvården med flera finns representerade och Landshövdingen är sammankallande. Under 2018 har samverkansgruppen varit vilande på grund av en intern översyn av samverkansstrukturer inom Enheten för social hållbarhet. Länsstyrelsen har sedan 2010 samordnat en ”Regional samverkansgrupp mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål” där regionala myndigheter och kommunala verksamheter ingår.

Dialoga driver fyra olika nätverk för erfarenhetsutbyte mellan yrkesverksamma: länk

Utväg Skaraborg och Utväg Södra Älvsborg samordnar nätverk med yrkesverksamma och frivilligorganisationer inom sina respektive upptagningsområden.

Inom de projekt som **VKV** driver/har drivit har man byggt upp en samverkan mellan hälso- och sjukvården/tandvården och socialtjänsten m fl lokalt.

Inom **Barnahusen** finns en struktur där socialtjänst, polis, åklagare och hälso- och sjukvård samverkar. Samtliga kommuner i regionen har tecknat avtal med barnahus.

I **Fyrbodal** finns ett nätverk mot våld som fr o m 2019 kommer att drivas av en nätverksledare inom FoURum IFO-chefer i Fyrbodals kommunalförbund.

Aktuella genomlysningar

Länsstyrelsen i Västra Götaland, regional lägesrapportering våren 2019:
Länsstyrelsen följer och analyserar utvecklingen av insatser enligt den Nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor för perioden 2017–2018 med hjälp av 24 olika indikatorer och förbestämda källor så som Nationella trygghetsundersökningen.

Såväl intervjuer, nätverksträffar och verksamheters hemsidor visar att för målgruppen kvinnor och våldsutsatta flickor finns störst kunskap och utvecklade metoder. Förbättrad kunskap och metodutveckling är ett område som alla aktörer prioriterat. Utbildning och ökad kunskap för att upptäcka och synliggöra förekomsten av våld efterfrågas.
Samverkan med regionala verksamheter såsom Utväg för att tillgodose stöd till barn som upplevt våld lyfts. I flera kommuner hänvisas barn till stöd hos verksamheter långt hemifrån. Det kräver hög motivation hos både förälder och barn att ta sig till aktuellt stöd. Av webbsidorna framgår att ett mer varierat stöd behöver erbjudas till barnen. Länsstyrelsen ser ett behov av ökat fokus på barnen både när det gäller utredning och ett varierat stöd. Flera aktörer lyfter fram målgruppen våldsutövare där det finns ett behov av att utveckla våldförebyggande insatser samt metoder och kunskap för att upptäcka, utreda, motivera och stödja denna grupp samt förbättrad samverkan. Samtliga aktörer uttrycker ett behov av ökad kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck samt HBTQ. Ett annat förbättringsområde som lyfts från polisens sida är bättre skadedokumentation för att denna ska hålla i en rättsprocess. Personuppklaringsprocenten för flera brottstyper inom området har sjunkit under 2016-1017, bl a för grov kvinnofridskränkning.

Vid genomgången av verksamheternas hemsidor visar det sig att 30 % har lättläst hemsida och ungefär 65 % har information på olika språk. Det finns 89 särskilda verksamheter inom länet som riktar sig till personer som utsatts för våld i nära relation. Av dessa erbjuder 98 % stöd till våldsutsatta. Frivilligorganisationer driver ca 30 % av dessa verksamheter. Av de 20 verksamheter som arbetar med personer som har/riskerar att utsätta närstående för våld är 17 kommunala, två regionala och en civil. Ungefär 62 % av verksamheterna erbjuder enligt hemsidorna stöd till våldsutövare där flera hänvisar till stöd från en regional stödverksamhet.
Av hemsidorna framgår att stöd till barn som upplevt våld ges av 50 olika verksamheter. Av dessa är 14 civila. Av de 34 kommunala verksamheter som anger att de ger stöd till barn finns flera som hänvisar till regional verksamhet. I vissa delar av länet ligger dessa verksamheter långt ifrån barnens hemkommun. När det gäller verksamheter som riktar sig till personer utsatta för hedersrelaterat våld är det knappt 20 % av verksamheterna som gör det. När det gäller gruppen HBTQ eller personer i prostitution eller utnyttjas för sexuella ändamål är siffran ännu lägre.
De områden som behöver prioriteras är:

- Universellt förebyggande arbete behöver stärkas
- Få kommuner erbjuder adekvat stöd till barn som upplevt våld

- Bristande målgruppsanpassad information på hemsidor
- Minskad personuppklaringsprocent vad gäller sexualbrott och grov kvinnofridskränkning
- Förbättrad kunskap och metodutveckling
- Få riktade verksamheter till prostitution och människohandel

Jämställt Västra Götaland, Länsstrategi för jämställdhetsintegrering 2019-2020

Rapporten är en plattform för jämställdhetsintegrering i länet och en förlängning av den tidigare strategin länk. När det gäller området Makt och mäns våld mot kvinnor ges följande förslag till prioriteringar:

-Fungerande samverkan mellan relevanta samhällsaktörer.

-Helhetssyn, samordning och uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

-Samsyn kring vilka aktörer som ska ingå i det förebyggande arbetet och vilka målgrupper som arbetet riktas till.

-Uppföljning av det våldspreventiva arbetet i länet.

-Implementering och uppföljning av metoder och insatser.

-Prioritering och anslag av resurser för verksamheter och insatser som syftar till att ge skydd och stöd till våldsutsatta.

-Samsyn bland relevanta samhällsaktörer att rutinmässig fråga om våldsutsatthet samt utreda och riskbedöma våldsutsatta.

I **Kvinnofridsbarometern 2019** undersöker Unizon kommunernas arbete mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation via en enkät som skickats ut till landets 290 kommuner. 177 kommuner har besvarat enkäten. För andra gången i rad ligger Trollhättan högst i landet i rankningen. Göteborgs Stad ligger på femteplats. länk

Undersökningen visar att kvinnofridsarbetet i många av landets kommuner är ostrukturerat och oprioriterat och frångår Socialstyrelsens riktlinjer om hur Socialtjänstlagen bör tillämpas. Detta leder till allvarliga brister i skydd och stöd till kvinnor och barn, samt i arbetet med att få förövare att sluta utöva våld. Några slutsatser i sammanfattning:

- 55 % av kommunerna saknar en analys av hur många i kommunen som är utsatta för mäns våld mot kvinnor/våld i nära relation och vilket behov av stöd och skydd som finns.
- Tre av fyra kommuner använder sig av ideella kvinnojourer för att erbjuda stöd, trots att erbjuda skyddat boende är en central uppgift för kommunerna när det handlar om kvinnofrid.
- Nära tre av fyra kommuner uppger att de saknar en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för att säkra skolgången för barn i skyddat boende.
- Antalet boendenätter för kvinnor och barn på kvinnojour har ökat med 65 % sedan 2012, från 40 dygn 2012 till 66 dygn 2018.
- Nära fyra av tio kommuner saknar rutiner för att ge stöd i att få tillgång till permanent bostad efter våldsutsatthet.
- Var tredje socialchef saknar helt utbildning om mäns våld mot kvinnor/våld i nära relationer.

- Kvinno-, tjej-, och ungdomsjourer värderas högt, men långsiktiga överenskommelser och finansering saknas

Europarådets expertgrupp GREVIO har 2019 gjort en granskning om hur Sverige efterlever Istanbulkonventionen, som är det första juridiskt bindande regionala instrumentet om våld mot kvinnor i Europa. GREVIO är det expertorgan som granskar hur de ratificerande staterna lever upp till konventionen. länk

Rapporten understryker att kommunernas stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor och deras barn fortfarande varierar. Tillgängligheten skiljer sig mycket åt över landet, och inom socialtjänsten varierar kunskapen och arbetssätten, och det finns en brist på samsyn.

Det görs allt för få åtgärder för att uppmärksamma den ökade sårbarhet som kan finnas bland olika grupper av kvinnor, som t.ex. samer, romer, migrantkvinnor och kvinnor i missbruk. Dessa grupper blir ofta dåligt bemötta och det finns brist på kunskap om dessa gruppers situation.

Det finns en brist på samsyn och samverkan mellan professioner, t.ex. socialtjänst och hälso- och sjukvård. GREVIO riktar en stark uppmaning till svenska myndigheter att fortsätta arbetet med att bygga upp och utveckla strukturer för samordning och samverkan inom området.

Bristen på möjlighet till, långvarig, psykologisk traumabehandling för offer för sexuella övergrepp och personer utsatta för våld i nära relationer lyfts fram. Gällande utsatta för sexuella övergrepp lyfts även bristen på krisbearbetning och stöd i övrigt.

Barn som upplevt våld i sin familj måste uppmärksammas mycket mer. T.ex. behövs säkrad skolgång under placeringar på skyddat boende, och möjlighet till uppföljning av barnens behov, på både kort och lång sikt. Vidare lyfts bristen på tillgång till stöd och behandling för barn som upplevt våld i sin familj, t.ex. behandling för PTSD.

Rapporten lyfter fram det stora behovet av riskanalyser och av kunskaper om våld hos familjerätten och tingsrätten rörande frågor om umgänge, vårdnad och boende i dessa ärenden.

Vad gäller arbetet med våldsutövare i nära relationer finns behovet av standardiserade metoder i arbetet, där skydd och säkerhet för de våldsutsatta, och deras rättigheter, står i fokus, och att det bör säkerställas genom tätt samarbete med verksamheter som arbetar med de våldsutsatta.

Det är viktigt att säkerställa de rättsliga myndigheternas möjligheter att snabbt och effektivt utreda och hantera sexualbrott och brott rörande våld i nära relationer. Anmälningsbenägenheten är låg i sig och extra låg när det kommer till hedersrelaterat våld. Rörande psykiskt våld finns behov av utbildning av rättsvårdande myndigheter samt även ekonomiska och personella resurser, för att effektivt kunna efterfölja all lagstiftning. Översyn av kontaktförbud behövs då det tar för lång tid från ansökan till beslut, och att det saknas relevanta akuta skyddsåtgärder att tillgå.

Primärvården ska fortsätta att utveckla arbetet med att föra statistik över kontakter kopplade till våld i det nationella patientregistret, och uppdelat på kön, ålder och förövarens relation till offret. Länk till rapporten

Regeringen har lämnat synpunkter på rapporten: Länk

Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) nationella tillsyn över socialnämndernas handläggning av våld i nära relationer under 2018 genomfördes i 14 kommuner i norra Sverige. De mest centrala

iakttagelserna var att mål för och kartläggning av arbetet med våldsutsatta saknas i flera kommuner och att 13 av 14 nämnder brister i arbetet med egenkontroll.

Nämndernas förhandsbedömningar och utredningar har varierande kvalitet och ett flertal uppvisar brister samt nämnderna saknar ofta kunskap om att de är skyldiga att utreda ansökningar även från personer som inte är bosatta i kommunen.

Flera nämnder saknar tillräckligt med kompetent personal och det saknas genomförda skyddsbedömningar i förhandsbedömningar och utredningar vilket kan innebära att barnets behov av akut stöd och skydd inte framkommer. I andra fall handlar det om att skyddsbedömningar inte genomförts i tillräcklig omfattning eller att de inte har dokumenterats.

Vid kontakt med kvinnojourer i länet framkom att kvinnorna upplever att det är svårt att bland annat få hjälp med bostad och få praktisk hjälp samt att det är svårt att nå socialtjänsten. Ibland hänvisar socialtjänsten kvinnor till kvinnojouren utan att utreda kvinnans ansökan om hjälp. IVO:s rapport

Stadsrevisionens granskning av Göteborgs Stads arbete med stöd till personer som utsätts för våld i nära relation, 2018. Länk

De nämnder som granskades var stadsdelsnämnderna Angered och Lundby samt Social resursnämnd. Granskningen visar att det finns brister i alla tre nämnder inom följande områden: att upptäcka våld, kvaliteten på de utredningar som genomförs, utbudet av de insatser som ges på kort och lång sikt samt kvalitetssäkringen och uppföljningen av insatsen skyddat boende. Bristerna i Lundby stadsdelsnämnd är mer allvarliga än i de övriga två.

Några åtgärder som föreslås i granskningen:

-att inleda utredning av barns behov av stöd och hjälp när nämnden får kännedom om att ett barn kan ha utsatts för eller bevittnat våld
-att kunna erbjuda insatser till vuxna och barn som utsatts för våld i nära relation, samt barn som bevittnat våld, utifrån målgruppens behov
-ha rutiner för hur barn ska tas om hand och stödjas av personal med adekvat kompetens om en förälder har avlidit till följd av våld
-fastställa ansvaret för den interna och externa samverkan
-ha mål för arbetet med våldsutsatta och barn som bevittnat våld

Öppna jämförelser, Våld i nära relationer 2019

Resultatet nationellt för 2019 visar att 22 % av kommunerna har en aktuell rutin för att säkra skolgång för barn i skyddat boende vilket är en ökning med 7 % sedan 2018. Samtidigt är det inte ett tillfredsställande resultat i sig. Skolplikten omfattar även dessa barn och här har kommunerna ett fortsatt viktigt arbete att utveckla. För barnens mående är det också vitalt att så mycket som möjligt av vardag, sammanhang och rutiner upprätthålls, tillika att de inte riskerar att komma efter i skolan.

ÖJ visar ett förbättrat resultat 2019 för alla indikatorer som rör personalens kompetensutveckling inom området våld i nära relationer. Årets jämförelser visar t.ex. att 47 % av kommunerna har en aktuell samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling för våld i nära relationer/barn, och 49 procent för våld i nära relationer/vuxna. Det är en ökning med 7 % för båda sedan 2018.

En ökning har även skett gällande andelen kommuner som har en aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter. I år svarar 40 % att de har en aktuell rutin, jämfört med 35 % 2018.

Systematisk uppföljning är ett fortsatt förbättringsområde. Endast 8 % av kommunerna (10 % 2018) anger att de använder uppföljningsresultat i syfte att utveckla verksamheten. länk

Öppna jämförelser i Västra Götaland 2019

Genomgående finns det stora variationer mellan kommunerna i Västra Götaland och här följer några områden som är viktiga att uppmärksamma:

Handläggares agerande

På frågan: ”Finns en aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld i nära relation?” så varierar svaren inom olika verksamhetsområden. Våld i nära relationer vuxna samt Barn och unga svarar ja till 68 %, beroendestöd 66 %, ekonomiskt bistånd och socialpsykiatri 64 %, LSS vuxna 54 %, LSS barn 55 % samt Äldreomsorg 43 %. Göteborg ligger högre än övriga länet utom när det gäller äldreomsorg där endast 20 % av stadsdelarna uppger att dom har rutiner. Inom de flesta områden har ökningar skett sen föregående år.

Samtliga kommuner uppger att man använder minst en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av våldsutsatta vuxna.

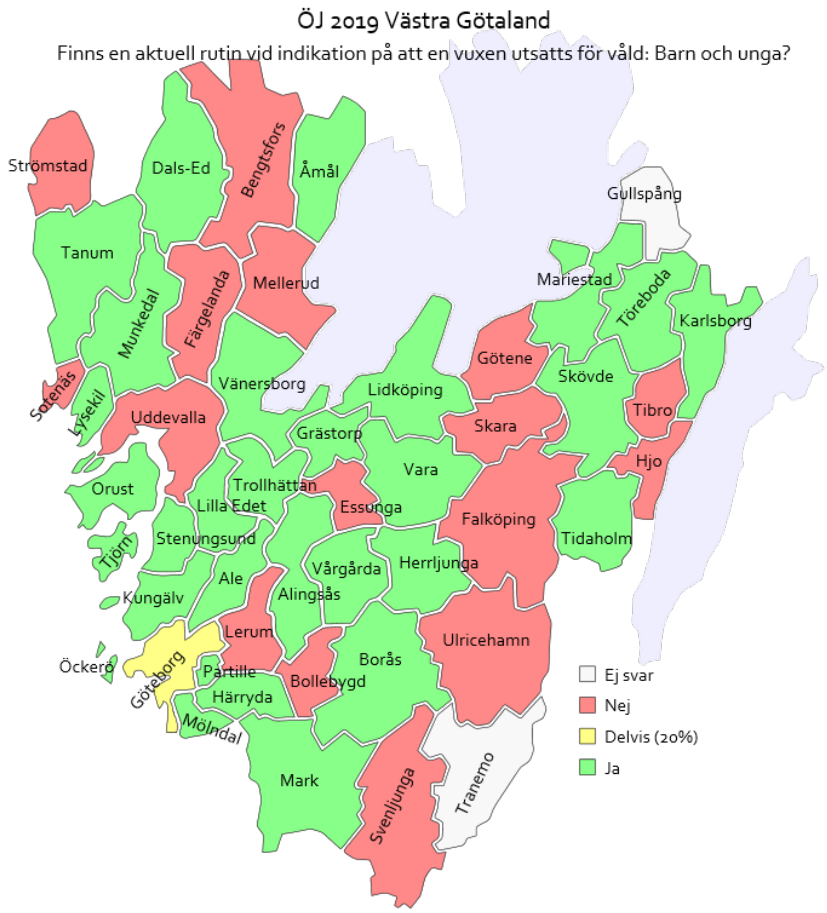

Stödsamtal till våldsutövare

När det gäller att erbjuda stödsamtal **med** biståndsbeslut till våldsutövare är det vanligare att män erbjuds detta (64 %) än kvinnor (62 %). Stödsamtal **utan** biståndsbeslut erbjuds kvinnor i 56 % och männen erbjuds detta i 60 % av kommunerna. När det gäller att erbjuda insatser till våldsutövare är det ännu en rekommendation till socialnämnden (SOSFS 2014:4) och det framhålls att individuellt behovsprövade insatser ska ges med biståndsbeslut och dokumenteras så att insatserna kan följas upp på så väl individuell som systematisk nivå.

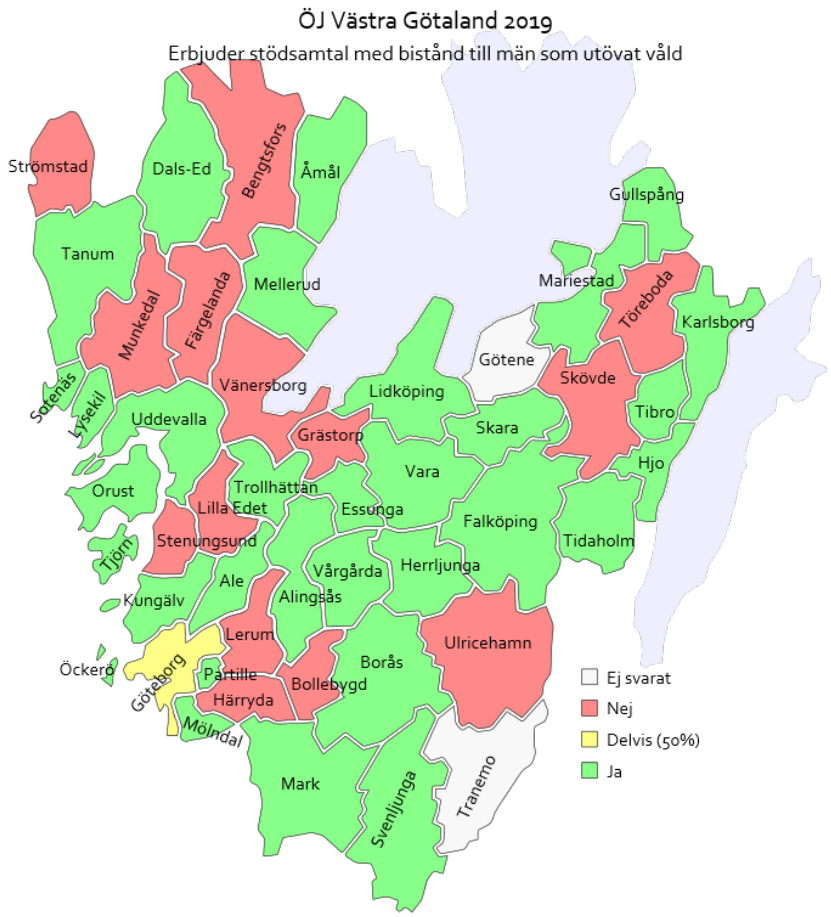

Skyddat boende

Samtliga kommuner anger att man erbjuder skyddat boende för kvinnor med biståndsbeslut. Motsvarande siffra för män är 89 %.

22 % av kommunerna uppger att de har en aktuell rutin för att säkra barns skolgång i skyddat boende. Barn som följer med till skyddat boende har skolplikt och rätt till fortsatt skolgång. Det är viktigt att socialtjänsten uppmärksammar detta så att barnet får sin skolgång tillgodosedd. Barnets hemkommun och vistelsekommun har ett gemensamt ansvar att lösa detta.

Skyddade personuppgifter

44 % av kommunerna svarar att man har en aktuell skriftlig rutin för att inte röja skyddade personuppgifter vid handläggning och genomförande av beslutade insatser till våldsutsatta vuxna i myndighetsutövningen vilket är en ökning sen föregående år.

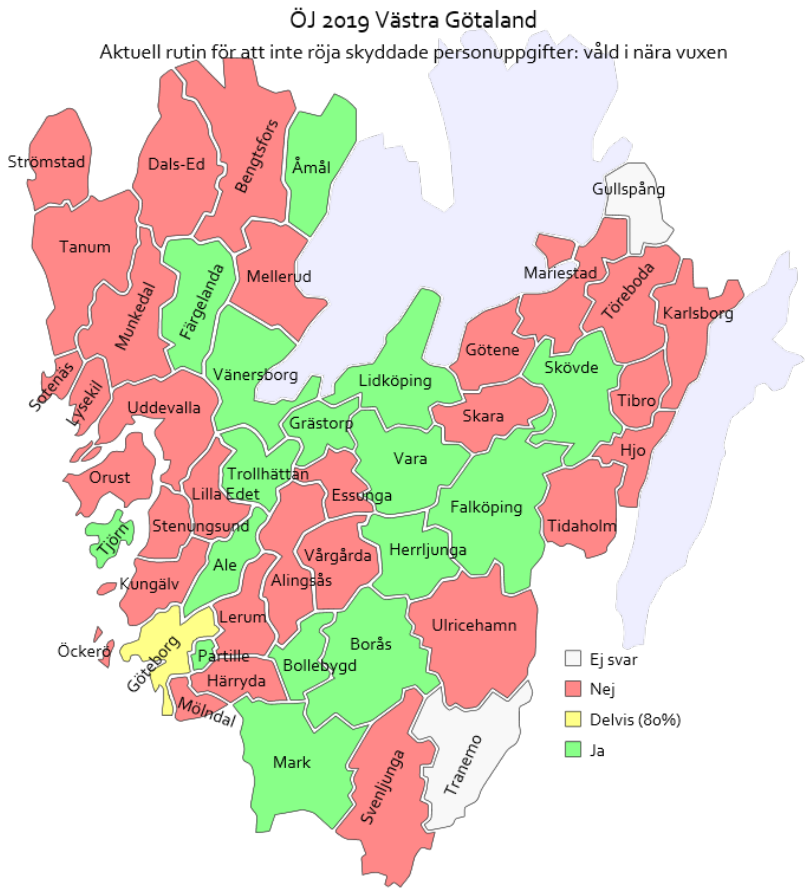

Handläggares kompetensutveckling

50 % av kommunerna har en samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling kring våld, både när det gäller barn och vuxna. 93 % anger att personalen fått utbildning i dessa ämnen under det senaste året.

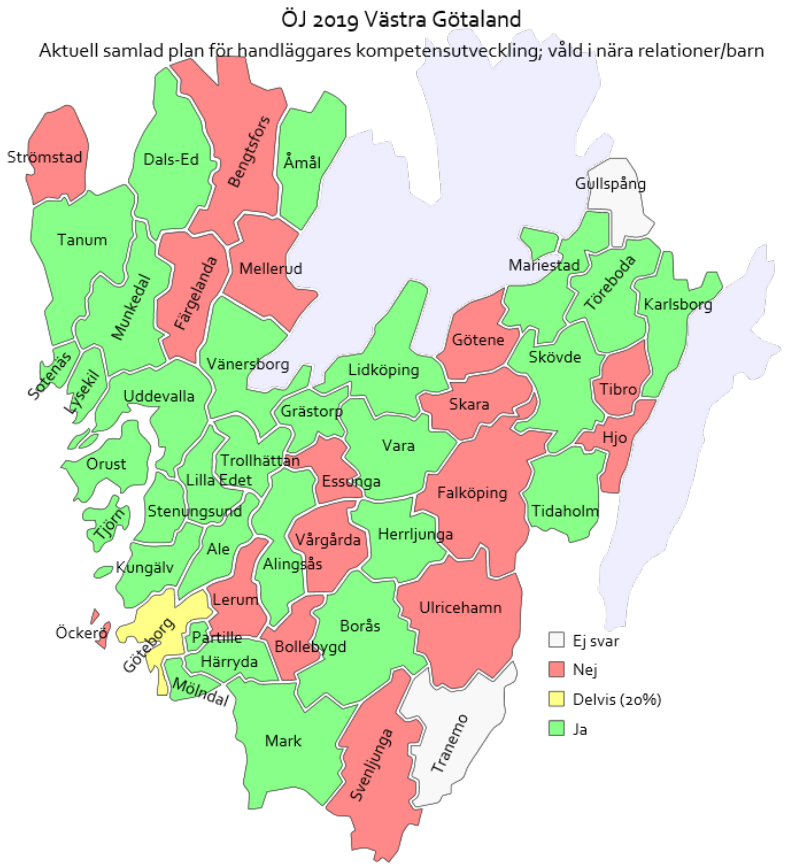

Extern samverkan

När det gäller samverkan har kommunerna svarat att man har en aktuell överenskommelse om samverkan med hälso- och sjukvården i följande omfattning: primärvård 37 %, vuxenpsykiatri 35 %, akutmottagning 28 % samt ungdomsmottagning 26 %.

Övriga resultat

34 % har kartlagt antalet våldsutsatta vuxna i kommunen. Motsvarande siffra för barn är 36 %.

55 % anger att de har en aktuell rutin för information om SIP (samordnad individuell plan) våld i nära relation – vuxen.

Endast 6 % (tre kommuner) uppger att man använt resultat från systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling.

Kartor över stödresurser i Västra Götaland

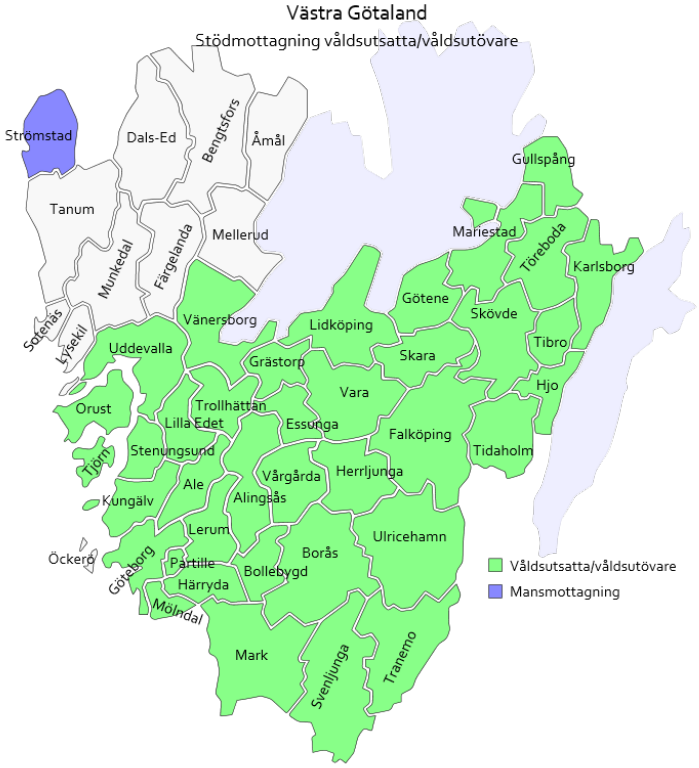

Inom Skaraborg och Boråsregionen/Sjuhärad sker samverkan inom Utvägs verksamheter. I de flesta övriga fall samverkar kommuner delregionalt kring en stödmottagning. De kommuner som är vita på kartan kan oftast erbjuda ett annat individuellt stöd via socialtjänsten.

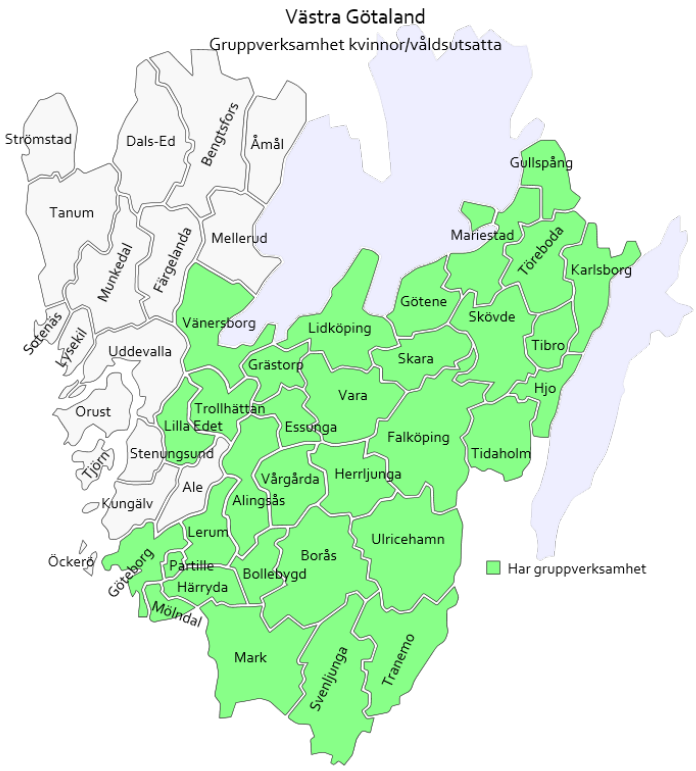

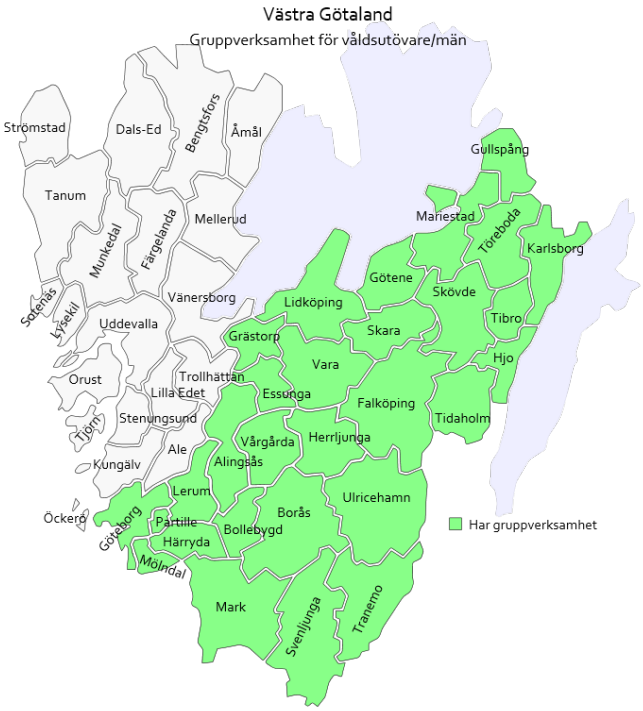

Inom Skaraborg och Boråsregionen/Sjuhärad erbjuds gruppverksamhet för både våldsutsatta och våldsutövare inom Utväg. I övriga fall går flera kommuner ihop för att erbjuda gruppverksamhet. När det gäller Trollhättan med avtalskommuner har man ännu ej haft underlag för att starta grupper för våldsutövare men erbjudandet finns.

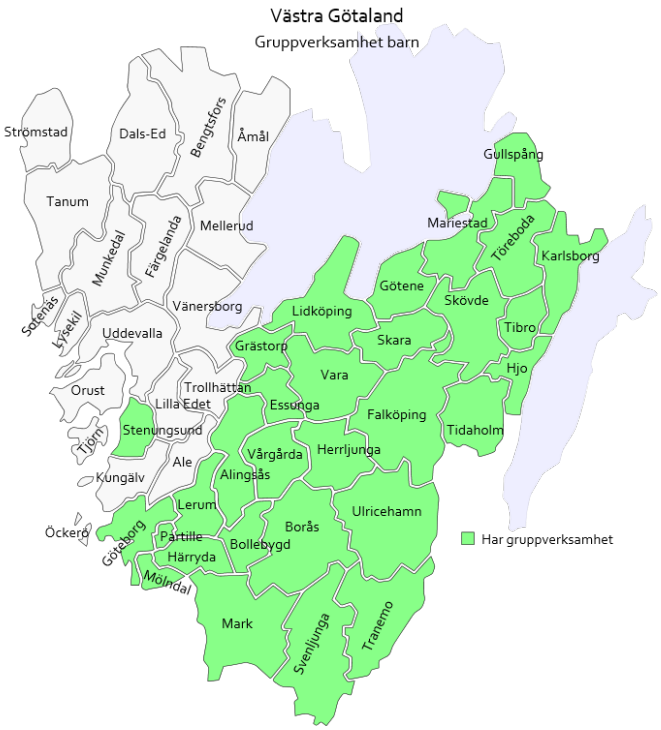

Flera kommuner saknar gruppverksamhet för barn som upplevt våld i familjen. I flera andra fall är de geografiska avstånden stora.

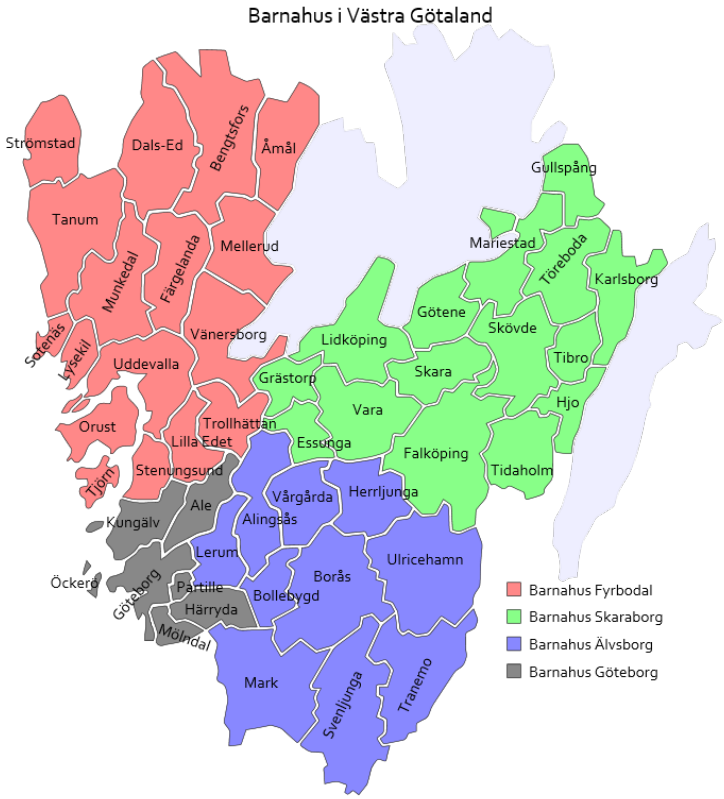

Fr o m sommaren 2019 finns det avtal kring Barnahus i länets alla kommuner.